

Nr 75.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående rätt för förra lärarinnan vid Tärna lanthushållsskola Ingrid von Zweigbergk till viss tjänstårsberäkning för pension; given Stockholms slott den 14 februari 1941.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 februari 1941.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför:

Jag anhåller att få underställa Kungl. Maj:ts prövning fråga om rätt för förra lärarinnan vid Tärna lanthushållsskola Ingrid von Zweigbergk till viss tjänstårsberäkning för pension.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att von Zweigbergk, som är född den 14 mars 1880, tjänstgjort såsom lärarinna vid nedan omnämnda läroanstalter under följande tider, nämligen:

Bihang till riksdagens protokoll 1941. 1 saml. Nr 75.

under läsåren 1901—1907 vid högre elementarskolan i Lund för flickor,
 under läsåren 1909—1911 vid Linköpings elementarläroverk för flickor,
 under läsåren 1912—1915 vid Tyringe helpension, Hindås,
 under tiden 2 maj 1916—29 augusti 1917 vid Tärna lanthushållsskola,
 under tiden 15 februari 1918—31 mars 1920 vid Fredrika Bremerförbundets trädgårdsskola,

under tiden 1 maj—13 augusti 1921 vid Katrinebergs lanthushållsskola,
 samt under tiden 25 april 1922—31 oktober 1940 vid Tärna lanthushållsskola, varav under tiden efter inträdd pensionsålder den 14 mars 1940 enligt av lantbruksstyrelsen särskilt lämnat medgivande.

von Zweigbergk har under tiden för sin senaste anställning vid Tärna lanthushållsskola ägt pensionsrätt enligt reglementet för statens pensionsanstalt (kap. VII), vilket reglemente enligt kungörelse den 22 juni 1920 (nr 380) från och med den 1 januari 1921 ägt tillämpning å, bland andra, fast anställda lärare vid statsunderstödda skolor för lantbruket och närstående näringar. Genom beslut den 6 november 1939 har pensionsanstalten tillika med stöd av § 6 reglementet medgivit von Zweigbergk, mot föreskriven engångsavgift, rätt till retroaktiv tjänstårsberäkning för den tid, varunder hon före berörda den 1 januari 1921 tjänstgjort vid Tärna lanthushållsskola och Fredrika Bremerförbundets trädgårdsskola. För övrig tjänstgöring före sistnämnda tidpunkt kan däremot tjänstårsberäkning i dylik ordning icke medgivas von Zweigbergk.

Statens pensionsanstalt har ännu ej meddelat beslut i fråga om den von Zweigbergk från pensionsanstalten tillkommande pensionen. Enligt vad från pensionsanstalten blivit upplyst torde emellertid von Zweigbergk — under förutsättning att hon under förenämnda tjänstgöring vid Katrinebergs lanthushållsskola innehade fast anställning samt icke där och ej heller i sin senaste anställning vid Tärna lanthushållsskola åtnjutit ledighet av beskaffenhet att föranleda avdrag vid tjänstårsberäkningen — kunna tillgodoräkna sig omkring $22\frac{3}{4}$ tjänstår, därvid medräknats jämväl vårterminen 1911, då von Zweigbergk varit delägare i lärarinnornas pensionsanstalt. Nämnda tjänstetid skulle berättiga till en försäkringstekniskt beräknad tjänstepension av 1,380 kronor, pensionsförhöjning däri inberäknad, förutom dyrtidstillägg. Hel tjänstepension med pensionsförhöjning skulle för von Zweigbergk utgöra 2,028 kronor.

I avseende å von Zweigbergks ställning i pensionshänseende må vidare nämnas, att hon sedan den 1 april 1935 åtnjuter en årlig pension å 200 kronor från pensionsinrättningen för lärarinnor vid Sveriges högre skolor för kvinnlig ungdom, understödsförening, i vilken hon varit delägare sedan år 1905 och till vilken pensionsinrättning för henne utgått statsbidrag med 60 kronor för vart och ett av åren 1906—1908.

von Zweigbergk har hos Kungl. Maj:t anhållit att för pension från statens pensionsanstalt få tillgodoräkna läsåren 1901—1907, 1909—1911 samt 1912—1915, varunder hon tjänstgjort såsom ämneslärarinna vid respektive

högre elementarskolan i Lund för flickor, Linköpings elementarläroverk för flickor och Tyringe helpension.

Av utredningen i ärendet framgår, att de två förstnämnda skolorna åtnjutit statsbidrag under tiden för von Zweigbergks anställning vid vederbörande skola men att detta icke varit fallet beträffande Tyringe helpension, vilken emellertid sedan maj månad 1913 stått under skolöverstyrelsens inseende. Vidare inhämtas av handlingarna, att von Zweigbergk — bortsett från läsåret 1901/1902 — under anställningen vid nu ifrågavarande tre läroanstalter haft full tjänstgöring (minst 20 veckotimmar).

Skolöverstyrelsen har anfört, att överstyrelsen med hänsyn till gällande praxis i fråga om medgivande för lärare vid allmänna läroverk att för pension tillgodoräkna utomstatlig tjänstgöring ville tillstyrka, att von Zweigbergk medgäves rätt att i pensionshänseende tillgodoräkna åtminstone $\frac{2}{3}$ av den tid, varunder hon haft full tjänstgöring vid i framställningen avsedda statsunderstödda enskilda läroanstalter — med bortseende dock från vårterminen 1911, som syntes författningsenligt kunna tillgodoräknas henne på grund av delaktighet i lärarinnornas pensionsanstalt — eller alltså $\frac{2}{3}$ av läsåren 1902—1907, läsåret 1909/1910 och höstterminen 1910. Överstyrelsen har därjämte förklarat sig icke hava något att erinra mot ett eventuellt medgivande för von Zweigbergk att tillgodoräkna även viss del av läsåret 1901/1902, varunder hon haft 18 veckotimmars tjänstgöring vid högre elementarskolan i Lund för flickor, ävensom av läsåren 1912—1915 vid Tyringe helpension, då hon undervisat bland annat i trädgårdsarbete, vilken tjänstgöring vid en under skolöverstyrelsens inseende stående läroanstalt väl kunde anses hava varit till gagn för hennes arbete i fortsättningen som lärarinna vid lantushållsskola. Det von Zweigbergk tillkommande pensionsbeloppet å 200 kronor för år från pensionsinrättningen för lärarinnor vid Sveriges högre skolor för kvinnlig ungdom syntes skolöverstyrelsen ej böra utgöra hinder för ett medgivande av tillgodoräkning i av överstyrelsen antydd omfattning.

Statens pensionsanstalt har i avgivet utlåtande erinrat, att Kungl. Maj:t och riksdagen tidigare i några fall medgivit, att för pension från pensionsanstalten finge mot erläggande av engångsavgift tillgodoräknas anställningstid i befattning, å vilken bestämmelserna i § 6 reglementet för pensionsanstalten icke varit tillämpliga. Med hänsyn härtill har pensionsanstalten förklarat sig vilja förorda, att jämväl i förevarande fall ett dylikt medgivande lämnades, i vad avsåge von Zweigbergks anställning med full tjänstgöring vid statsunderstödda enskilda läroanstalter före år 1911, d. v. s. läsåren 1902—1907 och 1909/1910 samt höstterminen 1910. Den omständigheten att von Zweigbergk ägde uppbära en delvis på statsbidrag grundad pension från pensionsinrättningen för lärarinnor vid Sveriges högre skolor för kvinnlig ungdom ansåge pensionsanstalten icke i förevarande fall böra utgöra hinder för sagda medgivande. Engångsavgift syntes böra erläggas med det belopp, för vilket huvudmannen enligt § 9 mom. 2 reglementet för pensionsanstalten

skulle hava ägt uttaga ersättning av befattningshavaren, därest § 6 varit tillämplig.

Enligt från pensionsanstalten inhämtad upplysning skulle tillgodoräkning av tjänstetid i enlighet med anstaltens förslag mot erläggande av en engångsavgift av omkring 2,080 kronor berättiga von Zweigbergk till en pension av 1,992 kronor, pensionsförhöjning däri inbegripen.

Statskontoret har biträtt pensionsanstaltens förslag.

*Departements-
chefen.*

I överensstämmelse med statens pensionsanstalts, av statskontoret biträdda förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra lärarinnan vid Tärna lantushållsskola Ingrid von Zweigbergk må för erhållande av pension från statens pensionsanstalt tillgodoräkna sig läsåren 1902—1907 och 1909/1910 samt höstterminen 1910, under vilka tider hon tjänstgjort såsom lärarinna vid högre elementarskolan i Lund för flickor och vid Linköpings elementarläroverk för flickor, dock med skyldighet för von Zweigbergk att erlægga den engångsavgift, som belöpt å henne, därest § 6 anstaltens reglemente varit i förevarande fall tillämplig.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition skall avlätas till riksdagen av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

P. J. Arrhenius.